

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Chojnie

Raport z ewaluacji wewnętrznej

Rok szkolny 2015/2016

Opis przedmiotu ewaluacji:

Uczniowie uzyskują informację o postępach w nauce, która pomaga im się uczyć.

Cel ewaluacji:

Uzyskanie informacji dotyczącej oceniania uczniów.

Raport jest rezultatem ewaluacji wewnętrznej przeprowadzonej w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych w Chojnie w roku szkolnym 2015/2016. Badanie zostało zrealizowane przez zespół ds. ewaluacji powołany przez dyrektora w składzie: Anna Krzemińska, Edyta Daszkiewicz, Joanna Gorska-Hamkało, Kamila Nowak, Danuta Perz.

Raport sporządzony został na podstawie zebranych danych, które uzyskano z analizy ankiet skierowanych do nauczycieli i uczniów. Kwestionariusz ankiety przeprowadzono wśród uczniów klas 2abd, 1BI, 3b, 1c, 4TŻ, 2HŻ. Wykorzystane w procesie badawczym ankiety zawierały 8 pytań zamkniętych – ankieta dla uczniów i 6 pytań zamkniętych oraz 1 pytanie otwarte – ankieta dla nauczycieli. Przebadano 138 uczniów. Kwestionariusz ankiety skierowanej do nauczycieli wypełniło 34 nauczycieli ZSP w Chojnie. Kryterium badania stanowi powszechność działań podejmowanych przez nauczycieli w opisanym przedmiocie ewaluacji, tj. dostarczanie uczniom informacji zwrotnych motywujących ich do nauki, a najbardziej interesujące z punktu widzenia tej powszechności są odpowiedzi uczniów.

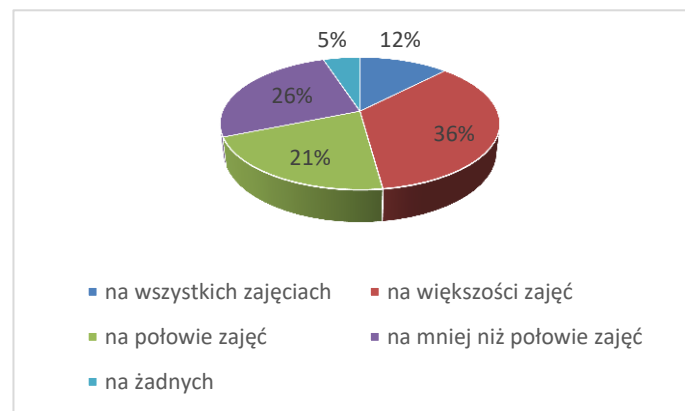
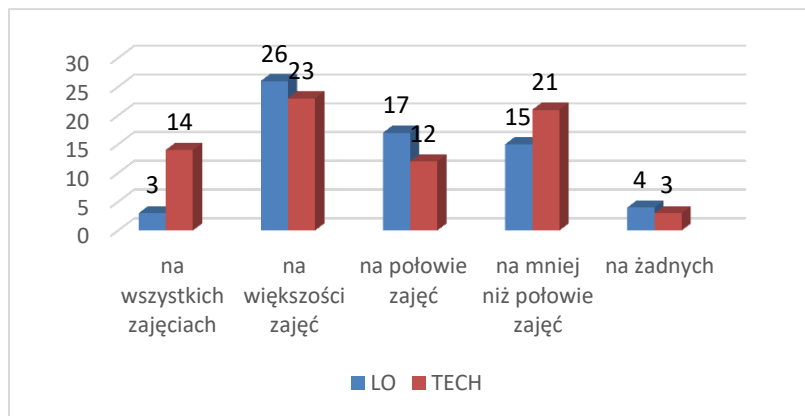
Zebrane i poddane analizie informacje pozwolą stwierdzić:

1. Czy i w jaki sposób nauczyciele udzielają informacji zwrotnej po odpowiedzi ustnej ucznia?
2. Czy i w jaki sposób nauczyciele uzasadniają ocenę z pracy pisemnej ucznia?
3. Czy nauczyciele oceniają systematycznie?
4. Czy uczniowie oceniani są według ustalonych i jasnych dla nich zasad?
5. Czy ocenianie szkolne pomaga uczniom się uczyć?

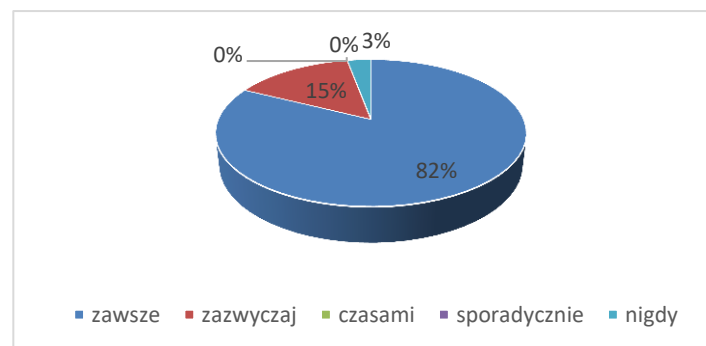
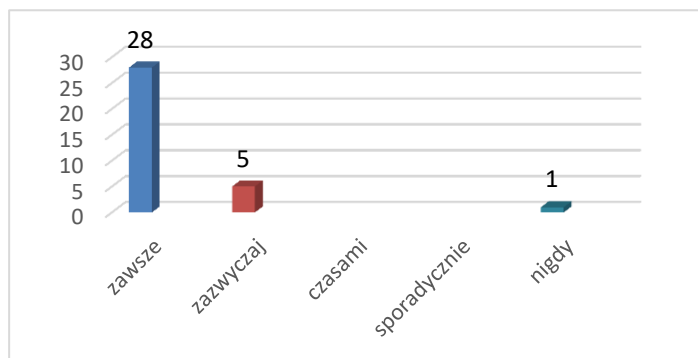
Wyniki ewaluacji

OBSZAR BADANIA: Nauczyciele uzasadniają ocenę z odpowiedzi ustnej.

Kwestionariusz ankiety dla uczniów: Nauczyciel uzasadnia wystawioną ocenę z odpowiedzi ustnej.

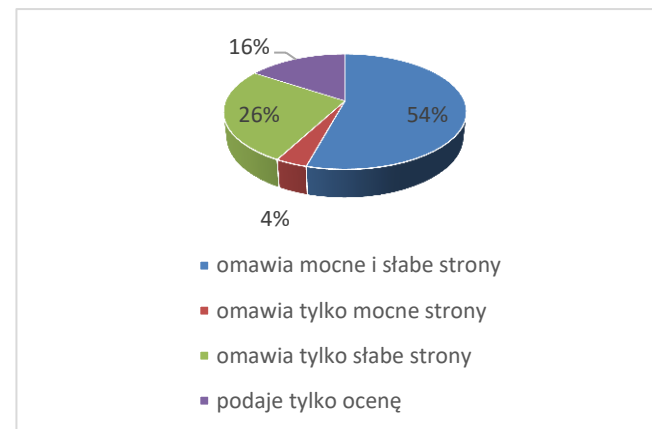
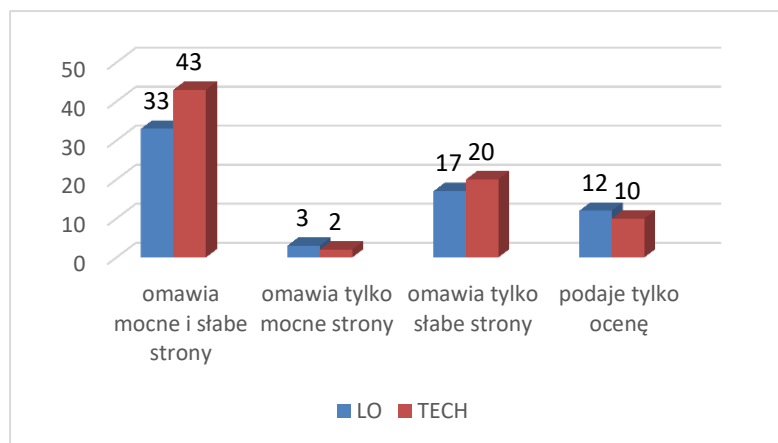

Kwestionariusz ankiety dla nauczycieli: Uzasadniam wystawioną ocenę z odpowiedzi ustnej.

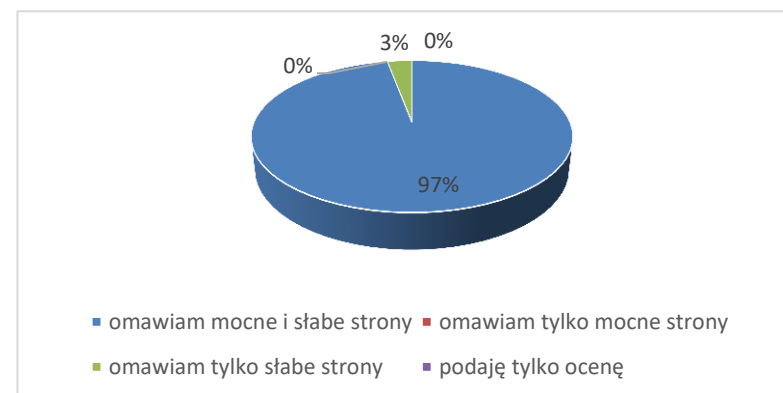
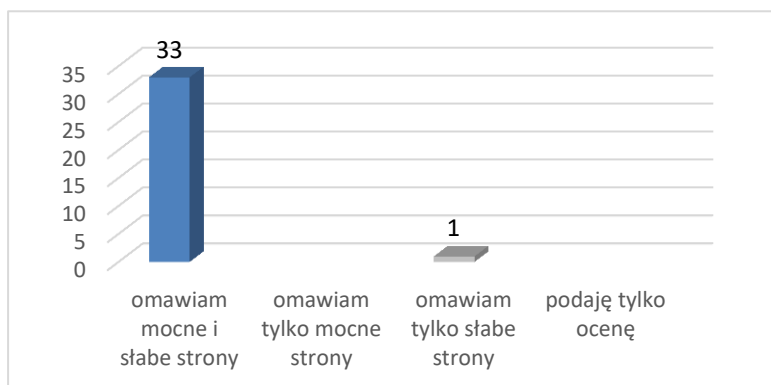
Na podstawie powyższych wykresów można stwierdzić, iż według nauczycieli, zawsze uzasadniają oni ocenę z odpowiedzi ustnej. Uzasadnienie oceny z odpowiedzi ustnej jest dokonywane przez nauczycieli na większości zajęć w opinii 48% badanych uczniów.

Kwestionariusz ankiety dla uczniów: W jaki sposób nauczyciel uzasadnia ocenę z odpowiedzi ustnej?

W większości, uczniowie stwierdzają, iż uzasadniając ocenę z odpowiedzi ustnej, nauczyciele omawiają słabe, jak i mocne strony tej wypowiedzi.

Kwestionariusz ankiety dla nauczycieli: W jaki sposób uzasadnia Pani/Pan ocenę z odpowiedzi ustnej?

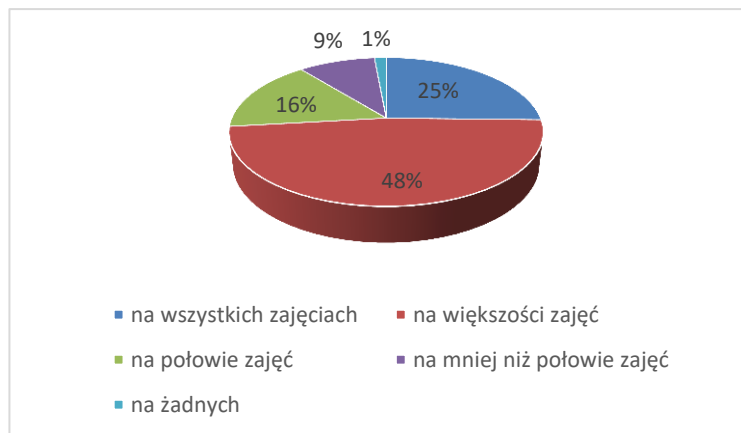
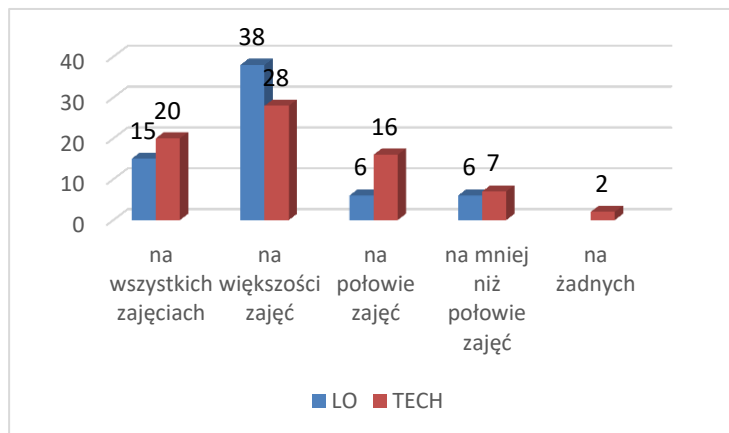

Przeważająca większość nauczycieli stwierdziła, że omawia zarówno mocne, jak i słabe strony wypowiedzi ustnej.

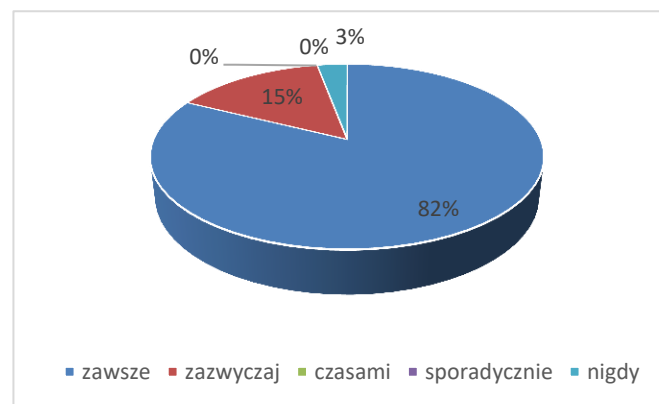
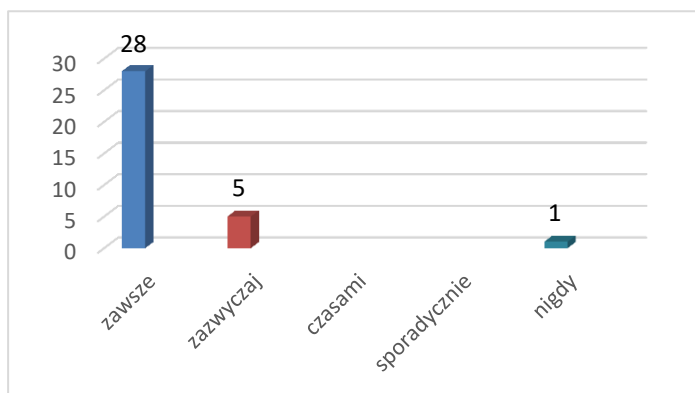
Zarówno nauczyciele, jak i uczniowie stwierdzili, iż uzasadnieniu wypowiedzi ustnej towarzyszy omówienie jej mocnych i słabych stron.

OBSZAR BADANIA: Nauczyciele uzasadniają oceny z prac pisemnych.

Kwestionariusz ankiety dla uczniów: Nauczyciel omawia wyniki prac pisemnych.

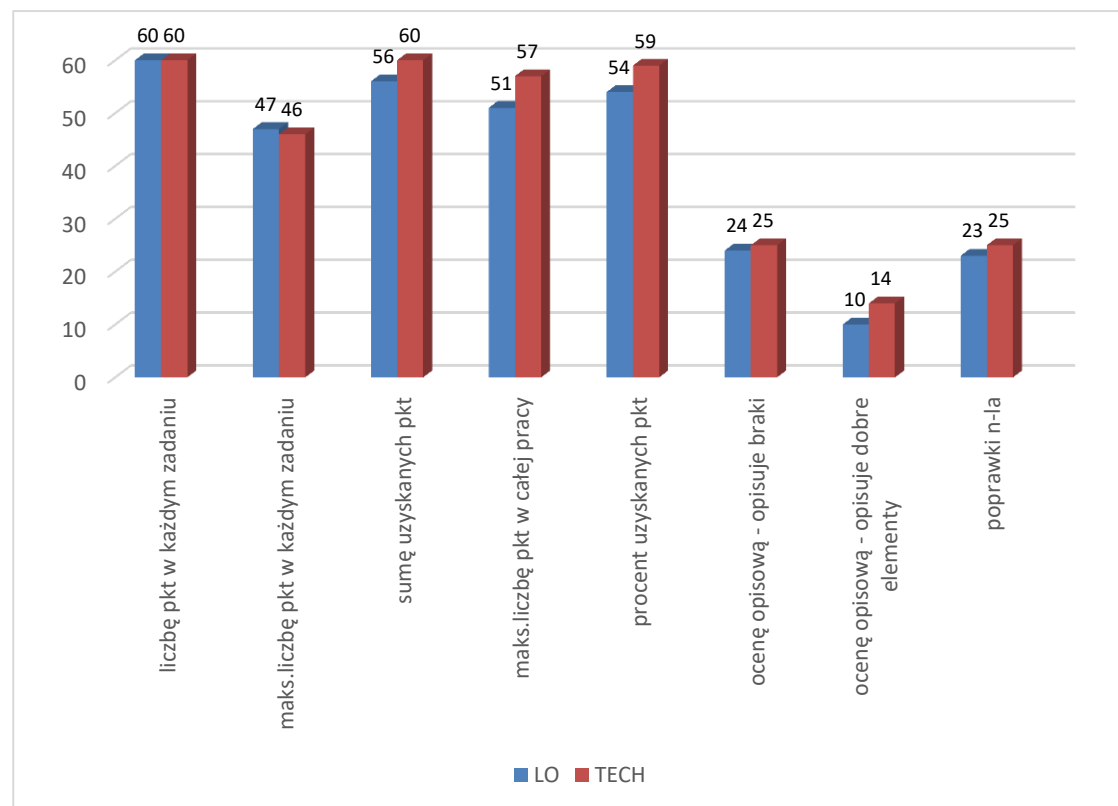
Kwestionariusz ankiety dla nauczycieli: Omawiam wyniki prac pisemnych.

Nauczyciele stwierdzili, że omawiają wyniki prac pisemnych zawsze.

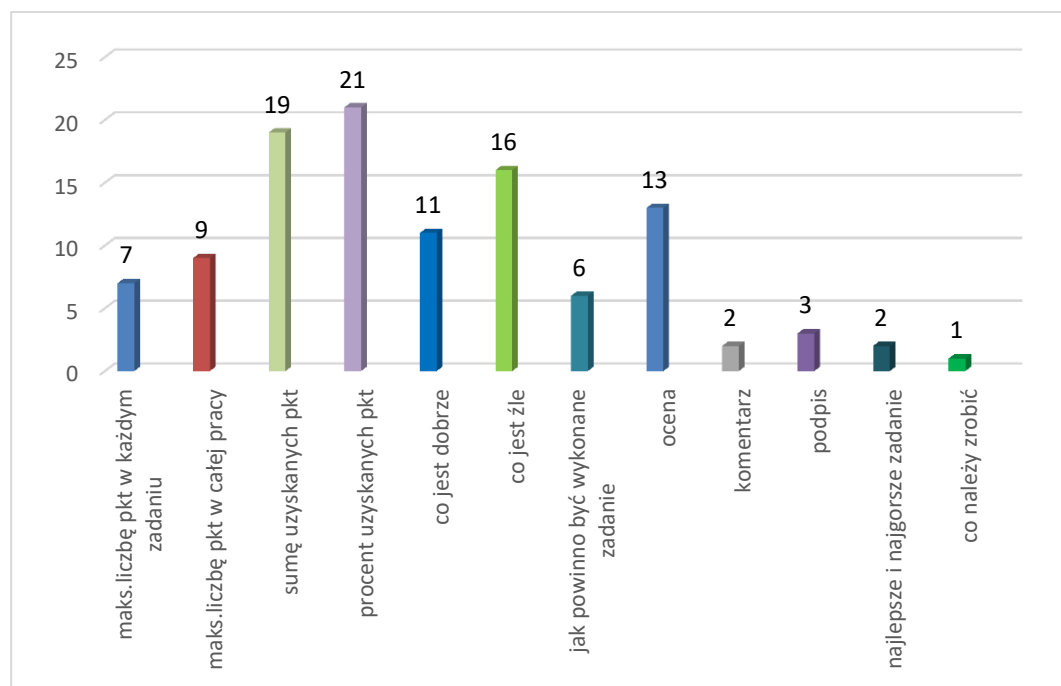
W opinii uczniów, omówienie wyników z prac pisemnych jest dokonywane przez nauczycieli na większości zajęć.

Kwestionariusz ankiety dla uczniów: Jakie informacje podaje nauczyciel oceniając pracę pisemną?

Zgodnie z odpowiedziami zaznaczanymi przez uczniów, przy ocenie pracy pisemnej, nauczyciel podaje różne informacje, takie jak: liczbę punktów w każdym zadaniu, maksymalną liczbę punktów w każdym zadaniu, sumę uzyskanych punktów, maksymalną liczbę punktów w całej pracy, procent uzyskanych punktów, ocenę opisową – opisuje braki, ocenę opisową – opisuje dobre elementy, poprawki nauczyciela. Należy jednakże zwrócić uwagę, iż ocena opisowa wskazująca na braki oraz dobre elementy wypowiedzi pisemnej, stanowi najmniejszy procent ze wszystkich informacji do wyboru. Może świadczyć to o niewielkiej liczbie nauczycieli dokonujących ocen opisowych prac pisemnych.

Kwestionariusz ankiety dla nauczycieli: Jakie informacje podaje Pan/Pani oceniając pracę pisemną?

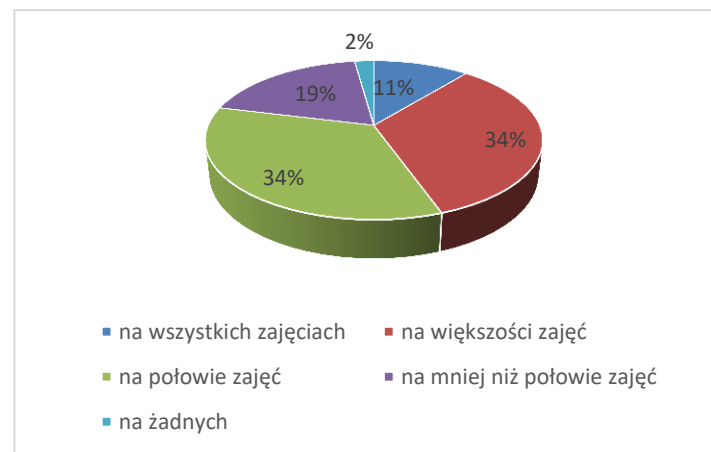
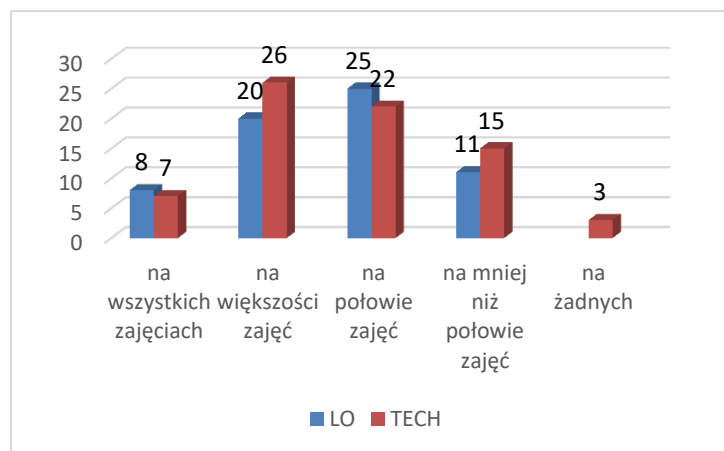

Nauczyciele, oceniając pracę pisemną, podają następujące informacje: sumę i procent uzyskanych punktów, ocenę, co jest dobrze, co jest źle i jak powinno być wykonane zadanie, maksymalną liczbę punktów w całym zadaniu i w całej pracy, podpis, komentarz, jakie zadanie było dla grupy/klasy najlepsze, a jakie najgorsze, co należy zrobić, aby nauczyć się tej partii materiału.

Wszystkie podawane na pracy pisemnej informacje są uwzględniane przez nauczycieli. Niemniej jednak, istnieje rozbieżność w wynikach ankiety dotyczących dokonywania oceny opisowej pracy (co jest dobrze, co źle). 47% nauczycieli deklaruje, iż opisuje jakie braki występują w pracy pisemnej, 32% co jest dobrze. W odczuciu badanych uczniów jest inaczej, ponieważ zdaniem tylko 7% uczniów nauczyciele opisują braki, natomiast zaledwie 4% z nich stwierdza, że nauczyciele dokonują opisu dobrych elementów.

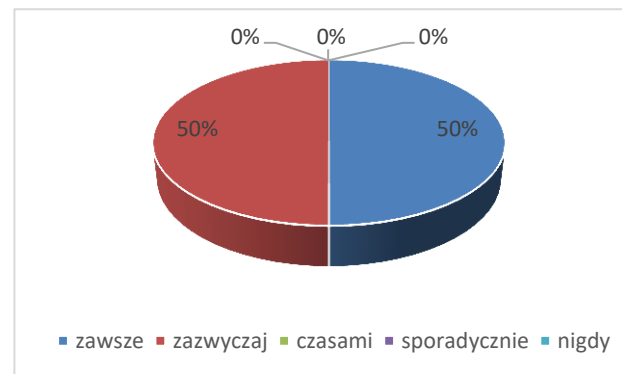
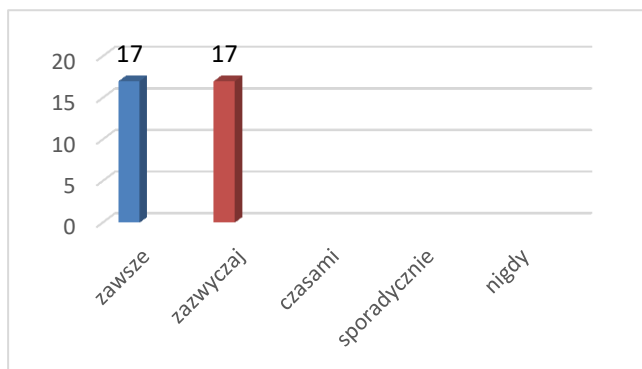
OBSZAR BADANIA: Uczniowie oceniani są systematycznie.

Kwestionariusz ankiety dla uczniów: Nauczyciel ocenia systematycznie.

Systematyczność oceniania uczniów przez nauczycieli, według uczniów, dotyczy większości lub połowy zajęć.

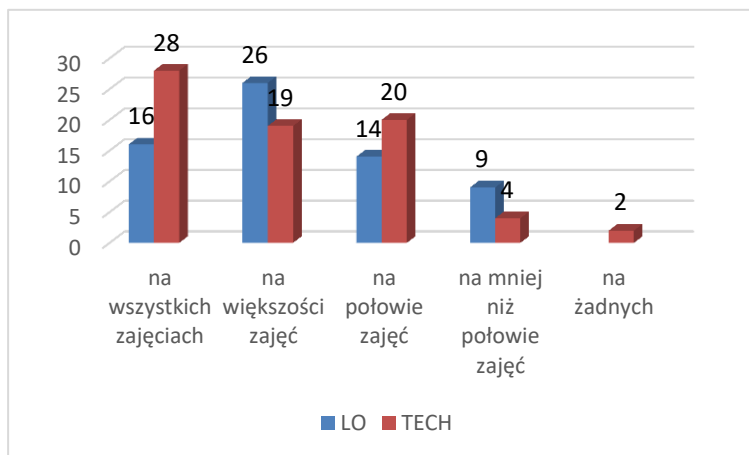
Kwestionariusz ankiety dla nauczycieli: Oceniam systematycznie.

Nauczyciele stwierdzili, że oceniają systematycznie zawsze lub zazwyczaj.

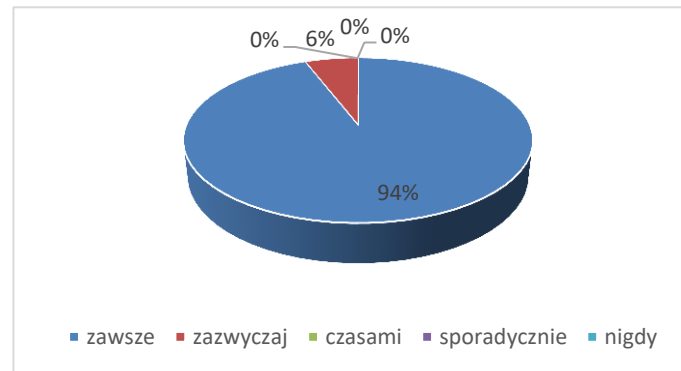
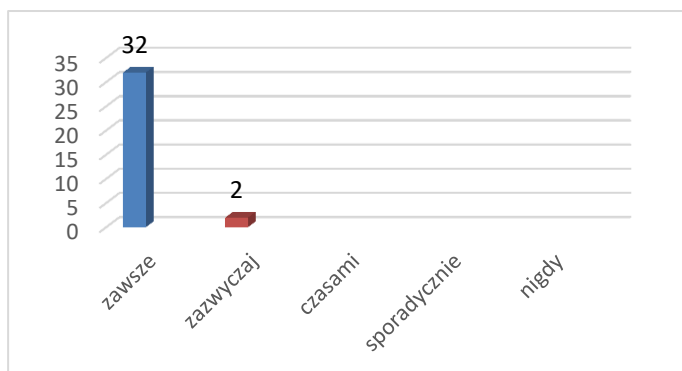
OBSZAR BADANIA: Uczniowie oceniani są według ustalonych i jasnych dla nich zasad.

Kwestionariusz ankiety dla uczniów: Uczniowie są oceniani według ustalonych i jasnych dla nich zasad.

Uczniowie w większości stwierdzili, iż na większości zajęć, są oceniani według ustalonych i jasnych dla nich zasad.

Kwestionariusz ankiety dla nauczycieli: Uczniowie są oceniani według ustalonych i jasnych dla nich zasad.

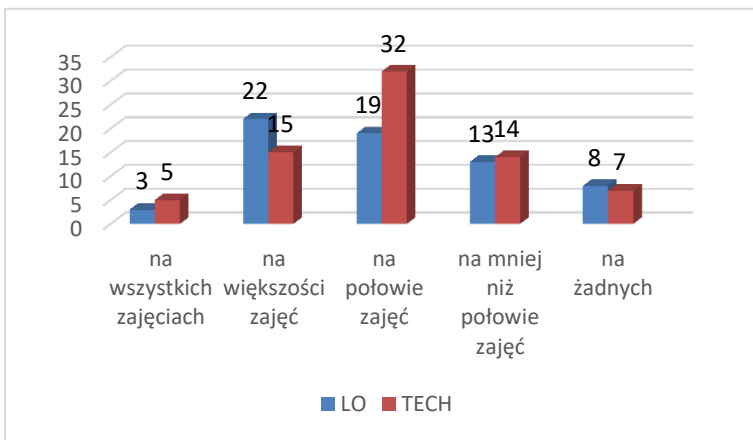
Według nauczycieli uczniowie zawsze oceniani są według ustalonych i jasnych dla nich zasad.

Uczniowie w przeciwieństwie do nauczycieli nie zawsze uważają, że zasady oceniania są ustalone i dla nich jasne.

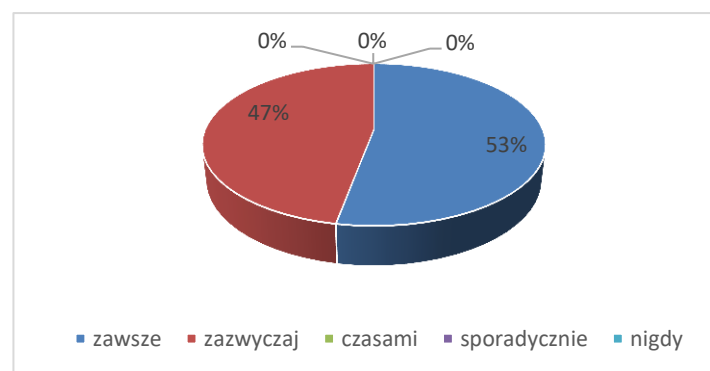
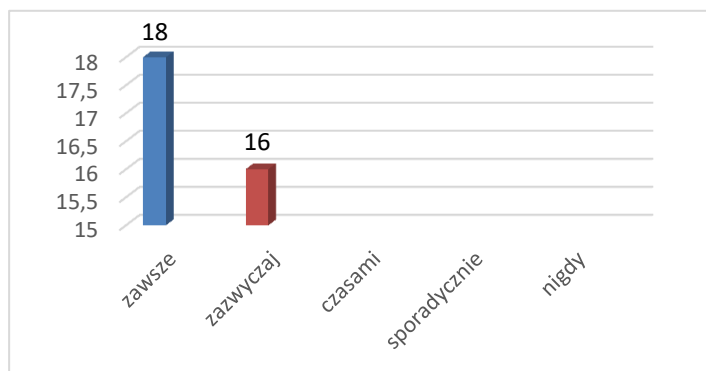

OBSZAR BADANIA: Ocenianie pomaga uczniom się uczyć.

Kwestionariusz ankiety dla uczniów: Uczniowie otrzymują od nauczycieli wskazówki, które pomagają im się uczyć.

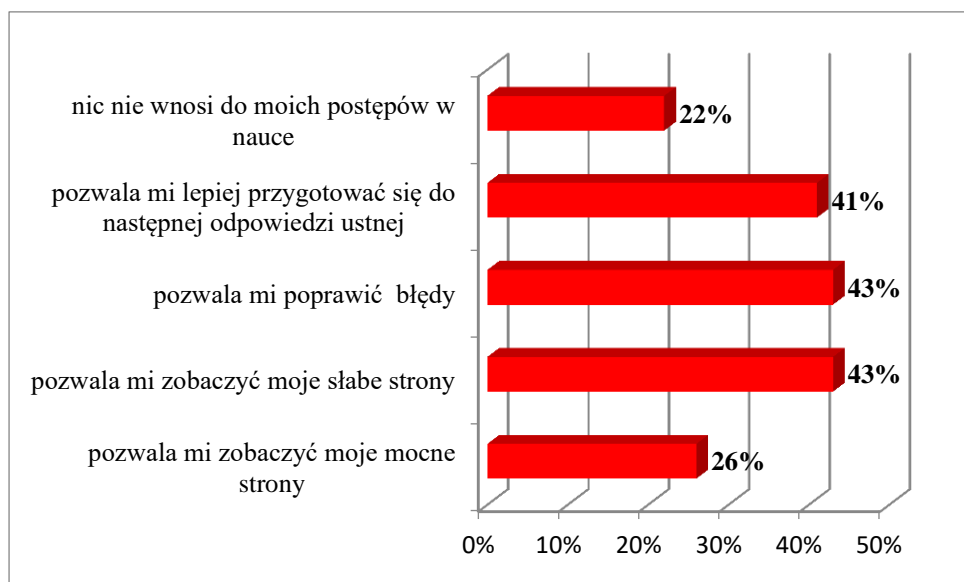

Kwestionariusz ankiety dla nauczycieli: Uczniowie otrzymują ode mnie wskazówki, które pomagają im się uczyć.

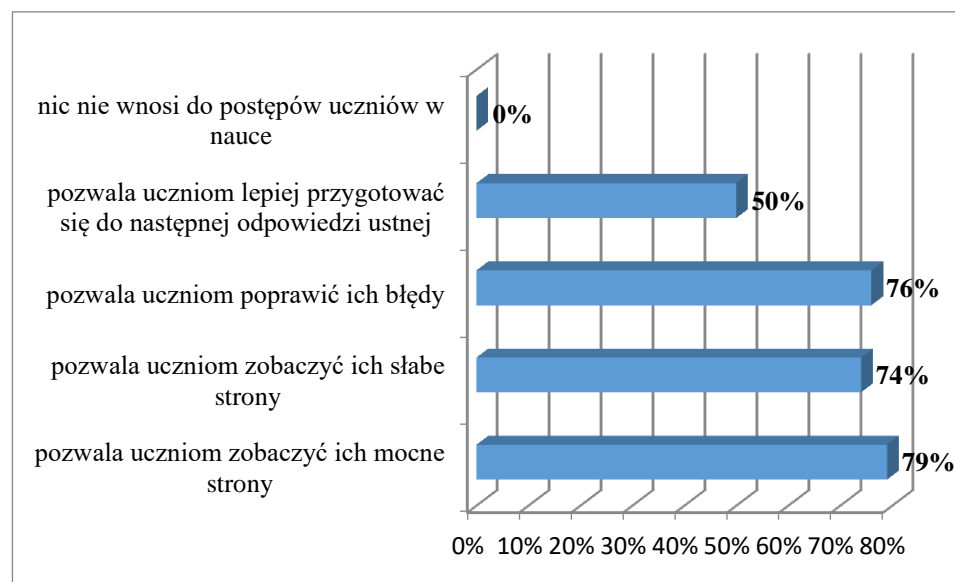

Według nauczycieli zawsze lub zazwyczaj uczniowie otrzymują od nich wskazówki, które pomagają im się uczyć, a w opinii 33% badanych uczniów, wskazówki pomagające im się uczyć, otrzymują na większości lekcji.

Kwestionariusz ankiety dla uczniów: Uzasadnienie oceny ustnej.

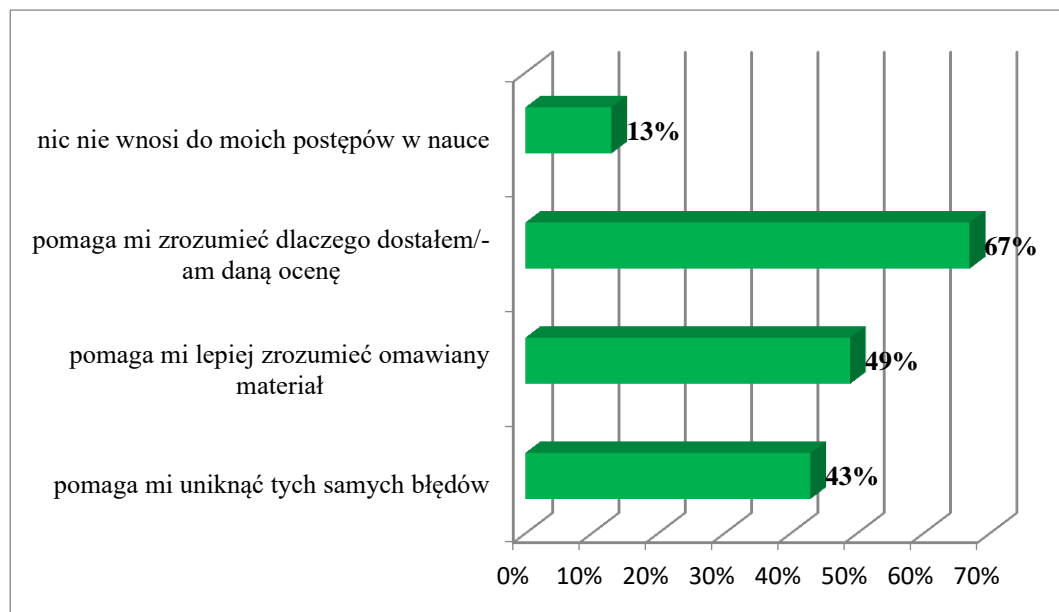
Kwestionariusz ankiety dla nauczycieli: Uzasadnienie oceny ustnej

Zdaniem uczniów, uzasadnienie oceny ustnej, pozwala im zobaczyć swoje słabe strony, poprawić błędy oraz lepiej przygotować się do następnej odpowiedzi ustnej. Aż 22% ankietowanych uważa, że uzasadnienie ustne nic nie wnosi do ich postępów w nauce.

Zdaniem nauczycieli uzasadnienie oceny ustnej pozwala uczniom zobaczyć ich mocne i słabe strony, poprawić błędy, a także pozwala im lepiej przygotować się do następnej odpowiedzi ustnej. Zdaniem nauczycieli ocenianie ustne pozwala uczniom zobaczyć ich mocne strony, lecz ta opinia nie jest powszechna wśród uczniów, ponieważ tylko 26% badanych uczniów z nią się zgadza.

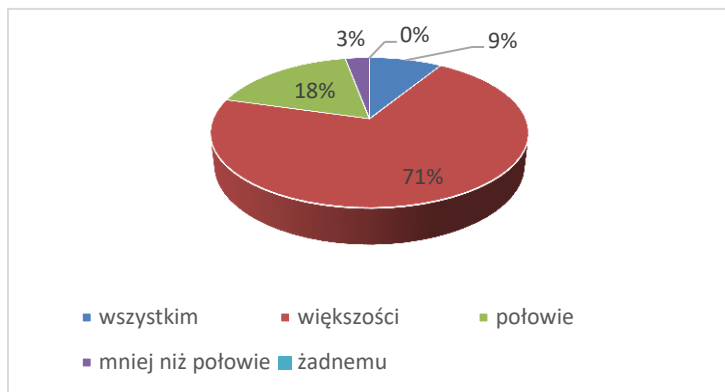
Kwestionariusz ankiety dla uczniów: Omówienie prac pisemnych.

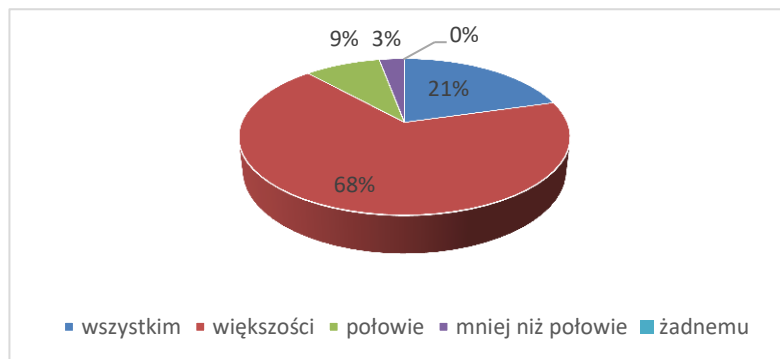
Uczniowie stwierdzili, iż omówienie prac pisemnych pozwala im przede wszystkim zrozumieć dlaczego otrzymali daną ocenę, pomaga im lepiej zrozumieć omawiany materiał oraz pomaga im unikać tych samych błędów. Omówienie więc wyników pracy pisemnej jest istotnym elementem wspomagającym proces uczenia się. Są uczniowie, dla których omówienie prac pisemnych nic nie wnosi do ich postępów w nauce.

Zdania nauczycieli w kwestii roli uzasadniania oceny z prac pisemnych przedstawiają poniższe wykresy.

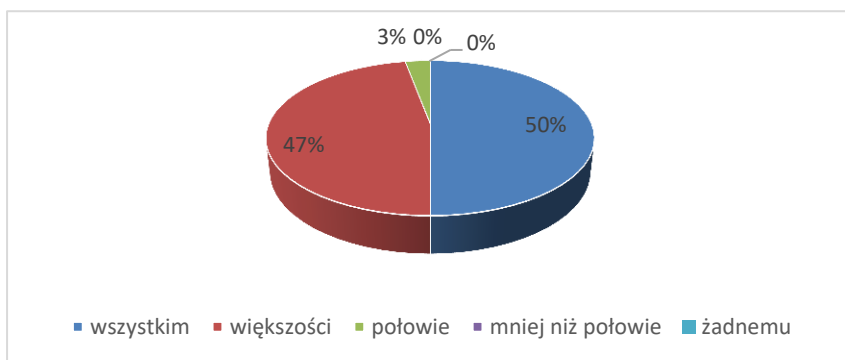
Kwestionariusz ankiety dla nauczycieli: Omówienie prac pisemnych pomaga uczniom uniknąć tych samych błędów

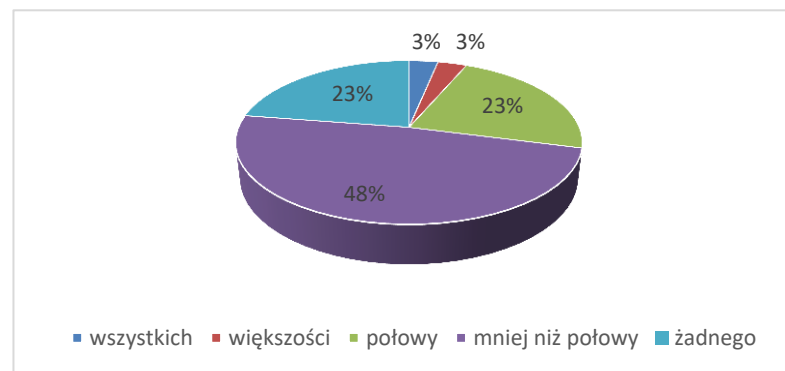
Kwestionariusz ankiety dla nauczycieli: Omówienie prac pisemnych pomaga uczniom lepiej zrozumieć omawiany materiał

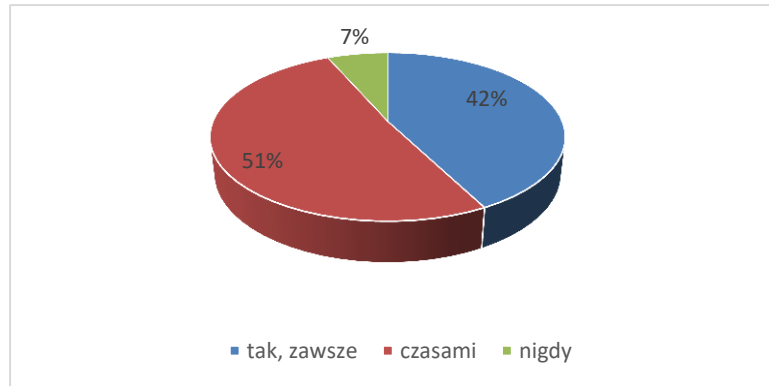
Kwestionariusz ankiety dla nauczycieli: Omówienie prac pisemnych pomaga uczniom zrozumieć, dlaczego dostali daną ocenę

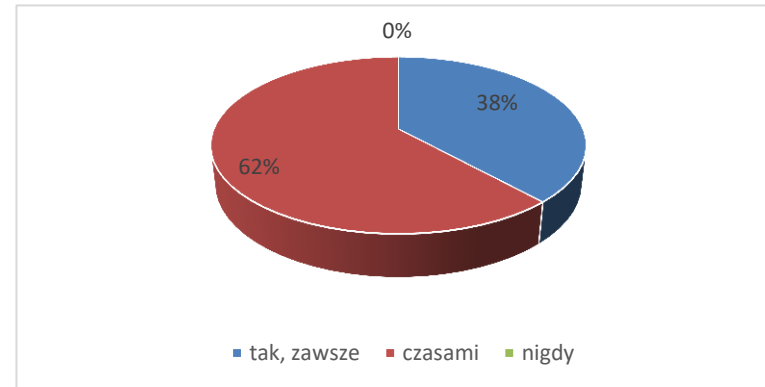
Kwestionariusz ankiety dla nauczycieli: Omówienie prac pisemnych nie wnosi do postępów uczniów w nauce

Kwestionariusz ankiety dla uczniów: Czy analizujesz otrzymaną i ocenioną pracę pisemną?

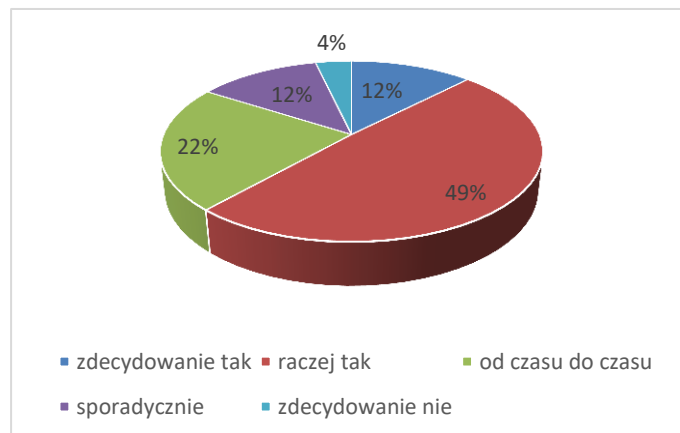

Kwestionariusz ankiety dla nauczycieli: Czy według Pani/Pana uczniowie analizują otrzymaną i ocenioną pracę pisemną?

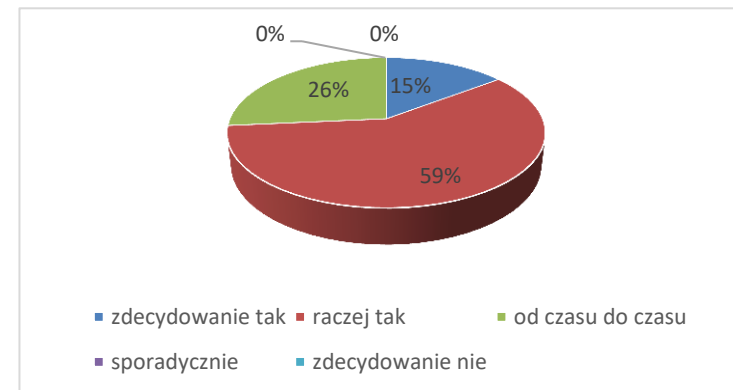

Tylko 7% badanych uczniów stwierdza, że nigdy nie analizują otrzymanej i ocenionej pracy pisemnej. Według nauczycieli uczniowie czasami lub zawsze analizują otrzymane i ocenione prace pisemne.

Kwestionariusz ankiety dla uczniów: Czy wykorzystujesz wskazówki, których udziela Ci nauczyciel?

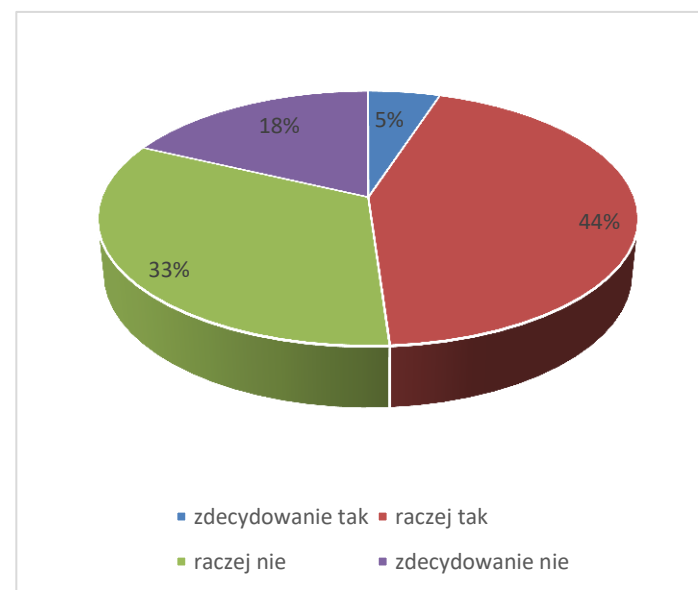
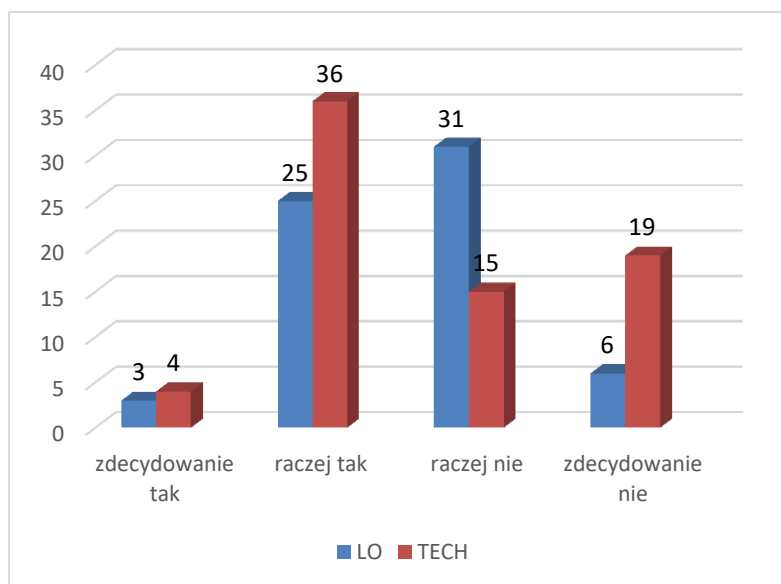
Kwestionariusz ankiety dla nauczycieli: Czy uczniowie wykorzystują wskazówki, których Pani/Pan im udziela?

61% badanych uczniów stwierdziła, iż raczej wykorzystuje wskazówki udzielane im przez nauczycieli. Nauczyciele podzielają zdanie w tej kwestii.

Podsumowaniem ankiety dla uczniów było pytanie, czy ocenianie szkolne pomaga uczniom się uczyć. Zdania uczniów w tej kwestii są bardzo podzielone: 51% stwierdza, że nie lub raczej nie, natomiast 49% podało, że tak lub raczej tak.

Kwestionariusz ankiety dla uczniów: Czy ocenianie szkolne pomaga Ci się uczyć?

Wnioski:

1. 48% badanych uczniów deklaruje, iż nauczyciele udzielają informacji zwrotnej po odpowiedzi ustnej na większości zajęć. Uzasadnienie to pozwala uczniom dostrzec ich słabe i mocne strony.
2. W opinii 73% uczniów nauczyciele na większości zajęć uzasadniają ocenę z pracy pisemnej ucznia, podając zdobyte i możliwe do zdobycia punkty i procenty, ocenę. Informacje co uczniowie zrobili dobrze, a co źle, w formie opisowej pojawiają się bardzo rzadko.
3. 45% badanych uczniów ma odczucie, że jest systematycznie oceniana na większości lekcji.
4. Według 65% ankietowanych uczniów na większości zajęć są oceniani według ustalonych i jasnych dla nich zasad.
5. 64% badanych uczniów deklaruje, że na większości lekcji otrzymują od nauczycieli wskazówki, które pomagają im się uczyć.
6. Uzasadnienie oceny z odpowiedzi ustnej ukazuje słabe strony uczniów, pozwala im poprawić błędy i lepiej przygotować się do kolejnej odpowiedzi ustnej. Według nauczycieli jedną z funkcji oceniania odpowiedzi ustnych jest pokazanie uczniom ich mocnych stron (79% wskazań badanych nauczycieli), jednak uczniowie nie podzielają że jest to powszechne zjawisko, ponieważ tylko 26% badanych uczniów wskazało na tę rolę oceniania. Dla 22% badanych uczniów ocenianie odpowiedzi ustnych nic nie wnosi do ich postępów w nauce.
7. Omówienie prac pisemnych według nauczycieli i uczniów przynosi różnorodne korzyści - pomaga zrozumieć dlaczego uczniowie dostali daną ocenę, uniknąć tych samych błędów oraz lepiej zrozumieć omawiany materiał.
8. Uczniowie w zdecydowanej większości deklarują, że analizują otrzymane i ocenione prace pisemne i wykorzystują wskazówki udzielane im przez nauczycieli.
9. Według 49% badanych uczniów ocenianie szkolne pomaga im w uczeniu się, natomiast 51% ma zdanie przeciwne, czyli wybrali odpowiedzi świadczące o tym, że ocenianie nie wpływa pozytywnie na proces ich uczenia się.

REKOMENDACJE

1. Należy dążyć do tego, aby **powszechne** wśród nauczycieli, były takie działania, jak:
  - udzielanie uczniowi, po odpowiedzi ustnej, informacji o jego **mocnych i słabych** stronach,
  - uzasadnianie każdej oceny z pracy pisemnej,
  - upewnienie się, że każdy z uczniów zna i rozumie stosowane przez nauczyciela zasady oceniania,
  - systematyczne ocenianie – ustalenie z uczniami, na początku roku szkolnego, ilości przewidywanych ocen cząstkowych z poszczególnych form oceniania.
2. Oceny z prac pisemnych wzbogacać o bardziej obszernie uzasadnienie w formie pisemnej lub ustnej.
3. Uzasadnianie oceny ustnej w większym stopniu niż dotychczas powinno uczniom wskazywać ich mocne strony.
4. Na godzinach wychowawczych i lekcjach przedmiotowych przedyskutować z uczniami, które elementy oceniania szkolnego pomagają im się uczyć i w jaki sposób. W przyszłym roku szkolnym dokonać ewaluacji oceniania szkolnego.

Opracowanie:

Joanna Gorska - Hamkało

Kamila Nowak